

به نام خدا

دالکی در عصر قاجار

دکتر رضا معتمد

سرشناسه:	معتمد، رضا، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور:	دالکی در عصر قاجار / رضا معتمد.
مشخصات نشر:	بوشهر: نشر نای‌بند، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	۱۸۸ص: ۵/۱۴×۲۱/س.م.
شابک:	978-622-966102-4 : ۳۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
موضوع:	دالکی -- تاریخ
موضوع:	History -- Dalaki (Iran)
موضوع:	ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق.
موضوع:	Iran -- History -- Qajars, 1779 - 1925
رده بنام کنگره:	DSR۲۰۸۷
رده بندی دیسی:	۵۵۶/۹۵۵
ماره کتبشناس ملی:	۶۰۸۲۷۳۷

انتشارات نای‌بند

دالکی در عصر قاجار

دکتر رضا معتمد

طرح جلد: اسماعیل منصوب‌زاد

چاپ اول ۱۳۹۸ شماریگان: ۱۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۱۰۲-۴

قیمت: ۳۲۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

نشانی: بوشهر، بعد از چهارراه فضیلت، نرسیده به مسجدالنبی،
جنب هفته نامه پیغام، تلفن و دورنگار: ۰۷۷۳۳۳۵۰۴۱۹

فهرست

۹	درآمد
۱۷	توصیف طبیعت دالکی
۱۷	- جغرافیای طبیعی دالکی به گزارش سفرنامه ها
۲۶	یک توصیف متفاوت
۲۹	عروض طبیعی دالکی
۳۰	نخاستان
۳۴	چشمه ها
۴۰	حفر چرمان استخراج نفت
۴۳	چشمه های آب مرین
۴۷	چشمه های پراز ماه
۴۹	کُتل و گردنه
۵۲	وحشت کُتل های دالکی
۵۳	کُتل مَلو
۵۴	کُتل مَلو یا ملعون؟
۵۵	توصیف کُتل ها با قلم یک رمان نویس
۵۷	نویسندگان ایرانی و کُتل مَلو
۵۹	شعر فرصت الدوله در باره کُتل های دالکی
۶۰	اظهار تأسف از بی توجهی حاکمان به راه ها
۶۱	گرما
۶۴	پدیده ها و رویدادی های خاص طبیعی
۶۵	جایگاه اقتصادی دالکی در عصر قاجار
۶۷	کسب و کار مردم

۷۳	 نقش دالکی در تجارت
۷۴	 وجود گمرک در دالکی
۷۶	 امیدی نافر جام به رونق اقتصادی
۷۹	 اوضاع سیاسی، اجتماعی دالکی در عصر قاجار
۸۰	 حاکمان و ضابطانی بیگانه با مردم
۸۱	 سیاستی، نظامی و استراتژیک
۸۲	 بعد اقتصادی
۸۳	 پناه‌های غرور حاکمان بیگانه
۹۴	 معروف ترین حادان و ضابطان دالکی
۹۶	 حکومت خاندان تنگ‌بانی بر دالکی
۱۰۲	 حاکمیت پرچالس فرزندان حمدرضا بیگ
۱۰۵	 از نور محمد بیگ تا نور محمد خان
۱۰۶	 واقعه قتل نور محمد خان
۱۰۹	 مجاهد راه وطن یا همدست متجاوزان؟
۱۲۱	 نقش دالکی در جنگ ایران و انگلیس
۱۲۶	 طراحی نقشه حمله به انگلیسی‌ها از دالکی
۱۳۴	 فرار سپاه ایرانی به خشت
۱۳۵	 اشغال دالکی در جنگ جهانی اول
۱۳۸	 گزارش‌های مردم‌شناسانه
۱۴۱	 ترکیب جمعیتی
۱۴۳	 ساکنان و طوایف دالکی
۱۴۳	 معماری در دالکی
۱۴۸	 تمجید از مسجد دالکی

۱۴۸	 کاروان‌سرای دالکی
۱۵۲	 پل حاج محمد رحیم
۱۵۳	 شاهزاده احمد
۱۵۳	 گزارش رویدادهای تلخ
۱۵۴	 تهی‌دستی و استیصال مردم
۱۵۷	 فقدان بهداشت عمومی
۱۵۸	 طوفان برگبار در خشک‌سالی
۱۶۰	 شیوع بیماری‌های کشنده
۱۶۲	 بیماری طغون
۱۶۴	 آنفلوآنزا
۱۶۸	 مناسبات اجتماعی مردم دالکی در عصر قاجار
۱۷۱	 توصیف مهربانی مردم
۱۷۲	 توصیف زیبایی مردم
۱۷۳	 عالمی از خاندان آل عصفور در دالکی
۱۷۵	 منابع و مآخذ
۱۷۹	 پیوست‌ها

درآمد

وجه تسمیه دالکی چیست؟ این دهکده دیروز و شهر امروز، چند قرن قدمت دارد؟ نخستین ساکنان آنها چه کسانی و چه اقوامی بوده‌اند؟

این کتاب نمی‌خواهد به هیچ‌یک از این پرسش‌ها پاسخ دهد. زیرا پاسخ به این پرسش‌ها، چندان در سیطره دانش نویسنده این سطور نیست. رای پاسخ به این پرسش‌ها نیز تاکنون هیچ منبع مکتوب و مستندی به دست نیامده است. هرچه تاکنون در این باره گفته شده است، بر اساس حدس و گمان‌های برگرفته از نقل‌های شفاهی است که پیدا است تا چندان از یک تحقیق علمی و بی‌طرف می‌آید. می‌توان بر اساس دلایلی هم‌گون ابهام در ساخت ظاهری و معنایی نام یک شهر یا روستا و تفسیر و تبدلهایی که در آن نام صورت گرفته، به دیرینگی آن مکان حکم داد. چنان‌که در باره نام «دالکی» و ابهام معنایی آن که احتمالاً با تغییر و تحولاتی در حرف و تلفظ همراه بوده، می‌توان قدمت این روستا را به زمانی دور نسبت داد و به این دلیل تمسک جست که از لحاظ ادبی، تغییر و تحول در نام‌ها به‌ویژه نام‌های شهرها و روستاها امری تدریجی و کند و زیمنده گذشت زمان طولانی است چنان‌که این موضوع در باره نام‌های چون برازجان، اهرم، خورموچ، ریشهر و... نیز صدق می‌کند. با این حال آنچه که در باره قدمت شهرها و وجه تسمیه آنها گفته می‌شود، تا زمانی که متکی به اسناد مکتوب نباشد، چندان قابل اعتنا نیست.